

Regler om valgbarhed til valg i Danmark

VALGBARHED TIL FOLKETINGSVALG

Uddrag af lov om valg til Folketinget

§ 1. Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

...

§ 4. Valgbar til Folketinget er enhver, som har valgret efter § 1, jf. § 2, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Folketinget, jf. grundlovens §§ 30 og 33.

Stk. 2. En person kan dog altid opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed.

...

§ 87. Folketinget afgør gyldigheden af kandidaternes valg.

...

VALGBARHED TIL KOMMUNALE OG REGIONALE VALG

Uddrag af lov om kommunale og regionalvalg

§ 1. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og som herudover enten

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, jf. dog stk. 3 og 4,
- 3) er statsborger i Island eller Norge, jf. dog stk. 3 og 4, eller
- 4) uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet har endvidere enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

Stk. 3. Følgende personer har uanset stk. 1, nr. 2-4, ikke valgret:

- 1) En udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31,
- 2) en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31,
- 3) en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c,
- 4) en udlænding, der er udvist ved endelig afgørelse efter udlændingelovens §§ 25-25 b, og

- 5) en udlænding, der ved registreringen i Det Centrale Personregister (CPR) som tilflyttet fra udlandet var indsat direkte til afsoning i en af kriminalforsorgens institutioner, jf. § 17, stk. 4, i lov om Det Centrale Personregister.

...

§ 3. Valgbar til kommunalbestyrelsen og regionsrådet er enhver, der har valget til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og som fredagen 46 dage før valgdagen eller, hvis dette ikke er tilfældet, kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen opfylder valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget, jf. dog § 4.

...

§ 4. Følgende personer er uanset § 3 ikke valgbar på grund af straf, jf. dog stk. 3 og 4:

- 1) En person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf,
- 2) en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, og
- 3) en person, der ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126.

Stk. 2. Som endelig dom efter stk. 1 anses

- 1) en dom afsagt af Højesteret,
- 2) en dom, hvor den almindelige ankefrist er udløbet, uden at anke er sket,
- 3) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor den almindelige frist for indgivelse af ansøgning til Procesbevillingsnævnet er udløbet, uden at ansøgning er indgivet, og
- 4) en dom, der ikke uden særlig tilladelse kan ankes til højere instans, og hvor Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på tilladelse til anke til højere instans.

Stk. 3. En straf, jf. stk. 1, medfører ikke tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog § 101, stk. 6. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er den pågældende idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder.

Stk. 4. Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf.

...

§ 101. Er et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet forud for det konstituerende møde skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet ikke er valgbar på grund af straf og derfor ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf.

Stk. 2. Mister et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet senest forud for det førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller et udvalg, som den pågældende er medlem af, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf.

Stk. 3. Er et medlem ikke valgbart på grund af straf, eller mister et medlem sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, og får borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kendskab hertil, giver borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse om, at medlemmet ikke er indtrådt eller er udtrådt i overensstemmelse med reglerne i stk. 4. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver samtidig medlemmet skriftlig meddelelse om muligheden for at genindtræde efter stk. 6.

Stk. 4. Er et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på valgdagen ikke valgbart på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, er medlemmet udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den endelige dom, jf. § 4, stk. 2, eller den udenretslige vedtagelse.

Stk. 5. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ved endelig dom mistet sin valgbarhed på grund af straf, men generhvervet sin valgbarhed ved en ny endelig dom, indtræder vedkommende på ny i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet med virkning fra datoen for den nye endelige dom, jf. § 4.

Stk. 6. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, såfremt medlemmet over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den meddelelse fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er nævnt i stk. 3. Er medlemmets underretning til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ikke givet rettidigt, jf. stk. 1 og 2, indtræder medlemmet dog først i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der efter udløbet af den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, er forløbet en periode, der svarer til perioden fra det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt, jf. stk. 1 og 2, til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretningen, eller hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab til, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Stk. 7. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, ophører vederlagene til medlemmet med udgangen af den måned, hvor dommen anses for endelig, jf. § 4, stk. 2, eller hvor den udenretslige vedtagelse er sket.

Stk. 8. Er en stedfortræder, der ikke er indtrådt efter § 104, jf. stk. 9, ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal stedfortræderen forud for det førstkommende møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, skriftligt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf og derfor udtræder af stedfortræderlisten, jf. § 91. Underretningen skal omfatte dokumentation for den idømte eller vedtagne straf. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver efter reglerne i stk. 3 stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skriftlig meddelelse herom. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden giver samtidig stedfortræderen skriftlig meddelelse om muligheden for at genindtræde på stedfortræderlisten efter 5. pkt. Når der er forløbet den periode, der er nævnt i § 4, stk. 3, indtræder stedfortræderen på ny på stedfortræderlisten, såfremt stedfortræderen har fremsat skriftlig begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den meddelelse fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, der er nævnt i 3. pkt.

Stk. 9. For en stedfortræder, der er indtrådt efter § 104, og som mister sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, finder stk. 2 og 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5-7 tilsvarende anvendelse.

Stk. 10. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt orientere de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om medlemmernes pligter efter stk. 1 og 2 uden ugrundet ophold og senest 2 uger efter valgdagen. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal skriftligt orientere en stedfortræder, der indkaldes, om stedfortræderens pligter efter stk. 8, 1. og 2. pkt., og stk. 9, jf. stk. 2, uden ugrundet ophold og senest på det første møde, hvortil stedfortræderen indkaldes.

Stk. 11. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kan fra Rigspolitiet indhente straffeattester til offentligt brug til brug for de meddelelser, vedkommende skal give efter stk. 3, 8 og 9.

...

VALGBARHED TIL EUROPA-PARLAMENTSVALG

Uddrag af lov om valg af medlemmer til Europa-Parlamentet

§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen

- 1) har valgret til Folketinget,
- 2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union,
- 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol, jf. dog stk. 3 og 4, eller
- 4) uden at være omfattet af nr. 1 har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, har ikke valgret til Europa-Parlamentet, jf. dog § 3 a.

Stk. 3. Følgende personer har uanset stk. 1, nr. 3, ikke valgret:

- 1) En udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c, og
- 2) en udlænding, der er udvist ved endelig afgørelse efter udlændingelovens §§ 25-25 b.

Stk. 4. Stk. 3 finder anvendelse fra tidspunktet for registrering hos Udlændingestyrelsen eller politiet af den pågældende dom eller afgørelse, indtil udlændingen efter udlændingeloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf erhverver opholdstilladelse eller -bevis eller bliver fritaget herfor.

...

§ 6. Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgret efter §§ 3 og 3 a, og som 4 uger før valgdagen opfylder valgets betingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Den, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Europa-Parlamentet, er ikke valgbar, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 3. Den, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, men som ved en individuel retslig afgørelse eller en administrativ afgørelse, der kan gøres til genstand for retslig prøvelse, har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, er ikke valgbar, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 4. En person kan dog altid opstilles til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed efter stk. 2 eller stk. 3.

...

§ 37. ...

Stk. 3. Rejses der tvivl om gyldigheden af valget af et medlem, jf. § 5, stk. 2, eller om et medlems valgbarhed, jf. § 6, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.